

Licejska knjiznica
LJUBLJANA

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. — Osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi desarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20. L. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-37.

Federico Pagnacco odgovarja,

Pređed letelo, ko se ni toliko čitalo o delu društva, ki so včlanjena v Z.P.D., ste jih pitali z »ednjajskimi lenuhi« (besede tajnika P. Z. na njenem zadnjem občnem zboru v Gorici. - Op. dop.) ter odrekli pravico do obstoja Zvezi, ki da šteje le štiri grupe, »(besede člana telovadnega zbora P. Z. - op. dop.). (Če sem dobro poučen, je štela takrat 39 včlanih društev!). Danes, ko je Zveza ustanovljena precej novih društev in so se vsa z veseljem in uspehom oprijela izobraževalnega dela, jih imenujete branjeve in njih Zvezo »spet zvon«. Pa čemu naj bi bilo kdaj spet smiselno delo? Vsakdo, kdor dela

je vreden svojega spoštovanja. Ali bi ne bilo nas, ako bi tako imenovali našo Zvezo pooben zvon? In tako bolj druge, ako jih imamo!

— Kadark naša društva prireajo svoje prireditve, ali jih ne naznanjajo v časopisih; in v svrhu je udeležbe tudi isto prireditelj po večkrat? Ali naj tudi to imenujemo »časopisno reklamo«?

— In ko je imelo naša društvo v Biljah »Vodopivčev koncert«, ali ni pisalo ob tej priliki naše poloficijelno glasilo »Goriška Bura« cel mesec prej o tej prireditvi? In se celo v podlistku je izšla ocena in zgodovina pevškega zbora v Biljah »najboljše zbora na Goriškem«.

— In ko je bil lani v Mirnu telovadni nastop, ali ni prinesla »Goriška Bura« celo prvo stran pisanja o tej prireditvi. Ali ne kadimo našim društvom ob vsaki večji in manjši priliki s to veliko kadimci?

— Ali smo čitali kdaj, da bi nas in naše delo kdo od strani Z.P.D. žalil in omalovaževal? Jaz ne.

— In kakor puščajo drugi nas na miru, tako puščajo mi druge organizacije, naj vrše v svojem delokrogu svoje delo, kakor je njim ljub in prav. Naj nas nič ne briga delo drugih, dokler to našemu delu nič ne škodi! Ako se bomo začeli zopet žahiti in psovati, se to žaljenje in psovane zaneša v naša društva na deželo in pridemo kaj kamalu v tiste žalostne predvojne čase, ko smo se pitali s »Čuti« in »Sovami«. Mislim, da si teh meddruštvenih razmer ne želi nihče.

Medsebojna tekma bodi ustvarjajoča in plemenitila. Le kdo s plemenitim srcem sodelo drugih, prijatelja in neprijatelja, je res kulturni delavec. Kdor nima plemenitega srca, ta tudi kulturne nima v sebi. In še toliko bolj se je dolžan teh naših načel držati oni, ki je po svojem stanu v to poklican.

Član odbora društva, včlanjenega v Prosvetni zvezi v Gorici.

Iz urada Pol. dr. »Edinost« v Trstu

— J. V. - St. Peter na Kr.: V zadevi M. Š. iz Tr. se ne da nič več izprosvati ako je zamudil rok prijave, ki je bil do vključno 31. decembra 1923. Tajništvo.

— Prepoved plesnih prireditev na veliki četrtki in veliki petek. Tukajšnja kvetura javlja, da so na veliki četrtki in veliki petek dne 9. odnosno 10. t. m. prepovedane vse plesne prireditve brez izjeme. Tudi prireditelj, katerim so bila že podeljena tozadevna dovoljenja, ne smejo v teh dneh prirediti plesnih prireditev.

— Koncert »Ilirije«. V nedeljo, 5. t. m. smo imeli priliko slišati priljubljene pevce »Ilirije«, ki nam jih je predstavil pevovodja g. Milan Pertot s programom, sestavljenim skoro izključno iz Lajovčevih in Adamičevih kompozicij. »Ilirija« je pogumna in stopa naprej. Poprijema se težavnega dela, ki zahteva mnogo energije in truda od muzikalno izobraženih pevcev, kaj pa šele od tistih, ki jim so note po pretežni večini španska vas. Zategadelj zaslužijo se posebno pohvalo, da kljub temu skrbijo za širjenje in razumevanje nove vokalne glasbe v narodu. Svoji težki nalogi so se odrezali v glavnem dobro, tako da so pri marsikateri pesmi želi buren aplavz.

Zbor razpolaga z lepim številom dobrih ženskih glasov, dočim trpi moški zbor na tem in razmahu radi šibkega števila pevcev, tako da je mešani zbor zelo neenak. Kje pa je naš moški svet? Kod se skriva? Menda pa je le res, da je sport precej odjul mladino pelju in glasbi, torej oni umetnosti, ki napaja dušo z neznanimi občutki in dviga srca v nezalutne višine. Prav je sicer: sport in telovadba naj krepija telo! V redu! Toda ne zamenjajte kulture svojega duha, one kulture, ki je biser v tej črni človeški borbi za obstanek. In kje pa so oni drugi pevci, ki se ne bavijo s sportom? Vsaj še enkrat toliko jih je! In dobrih! Kje pa so? Že vemo, kje se držijo, a žal, oni se ne zavedajo, da gotove animozitete, osebna ničnostna sovraštva, čudne antipatije, malenkostna ribljanja, razlike v starosti, gostilna itd. ne smejo biti vzrok abstinenca. To so sama žalostna znamenja in jasni dokazi, kako je njih duševnost neznanstvo, malomajhna! Vrnite se iz nepotrebnega in neutemeljenega secezijskega, sodelujte z mladino in ustvarite pevski zbor, ki naj se ga vsi veselijo in ki naj bo za pevce, stare in mlade, središče kulturne vzgoje in naslade! Každa da Vas ni oblivala rudačica sramu, ko ste morali čutiti, da se radi Vaše komunisti in zanikarnosti malaj četa mora izredno truditi, da vsaj kolikor toliko zadosti zahtevam petja, ko bi lahko z Vašim sodelovanjem imeli pevski zbor, ki mu daleč naokoli ni para in ki bi bil ponos Svetojakobčanov? Vem, da pišem ta apel bržkone brezuspešno in da je moj klic podoben onemu sv. Janeza v puščavi, in vendar bi želel, da se vsi prizadejajo nekoliko streznjejo, da se otresejo predsodkov in ozrejo malo okoli sebe, da občudujejo božje stvarstvo in črpaajo iz njega vse, kar je dobrega in zlahkega, da pojmiyo šepetajoče vabilo narave k gojenju lepote in umetnosti in da si na ta način prisrskajo najprijetnejše razvedrilo.

Pa povrnimo se na sam koncert! Pevski zbor je precej dobro discipliniran in vesno sledi svojemu vodji. Mešani zbor nam je podal Lajovčeve »Pastirčke«, »Kišo« in »Medved z medom«, Mokranjevo H. rukovet in Adamičeve »Mlad junač po vasi jezdi«, Ljubezan brez upa« in »Na goru«, ženski zbor pa Adamičeve »Uspavanko«, »Kje si dragi?« in »Jurjevanje«. Občinstvo — lahko bi ga bilo več, zlasti iz samega svetojakobškega okraja — je sledilo programu z zanimanjem in hvaležno sprejelo posamezne točke, dasi so bile nekatere težavne kova. To enostransko v programu, v katerega se je Mokranjeva rukovet nekoliko zabodila, ker ne spada v deren program, ima svoj pomen, posebno v svrhu bližje poznavanja skladateljev samih. Pesmi so bile dobro podane, merda preveč individualno, pa nič ne de: pevovodja je še mlad in s pridno vsestransko lastno vzgojo ob vestnem študiranju glasbenih del velikih mojstrov in točenem opazovanju izkušenj in prvovrstnih pevovodij ter pridnem obiskovanju glasbenih prireditev bo gotovo kdaj eden izmed naših najboljših, ker predpogoje ima vse za to. Obeta mnogo in pozneje kdaj se bo gotovo zavedal, da si je treba vsako skladbo osamosvojiti do dna, takorekoč vzrasti z njo in z njenim skladateljem, da vsako melodično potezo treba spraviti v popoln sklad z besedilom, da treba pri zbiranju skladb upoštevati tehnično sposobnost pevcev itd., kar prinesejo praksa in vztrajne globoke študije, vse sčasoma. Te besede naj bodo sprejete z ono ljubezno, s katero jih pišem kot naravnemu ljubitelju glasbe mladencu, ki ima hvala Bogu velik kup dobre volje in je glas-

beno nadarjen. Vsem pevcem in pevkam, s pevovodjo na čelu, pa želim še nadaljnjih vedno lepših uspehov v gojitvi naše lepe pesmi. V. M.

— Pozdravi vojakov iz Verone. Podpisani slovenski vojak v Veroni, nahajajoči se pri 8. topničarskem polku, voščimo vesele velikonočne praznike starišem, bratom, sestram, sorodnikom, prijateljem in znancom. Lizen Anton - Rihemberk, Klemen Franc - Hruševje, Perič Anžel - Optine, Pirih Mirko - Cepovan, Rupel Karlo - Prosek, Lukan Vincenc - Godoviče, Štuka Adojz - Pliskovica.

Društvene vesti

— Tržaška kmetijska družba. Odborova seja je prenešana na jutrišnji dan ob 4. pop. — Slov. akad. ler. društvo »Balkan«. Danes ob 20.30 sestanke, ob 15. odborova seja. — Predsednik.

— Kontrolor spalnih vosov. Na velikonočni pondeljek bo repriza te zabavne komedije, ki je že pri premijeri med tednom napolnila dvorano, kar je jasen dokaz, kako privlačna je. Poleg tega je komedija podana v imenitni zasedbi. Igro režira g. Marij Sila, ki igra obenem tudi glavno vlogo. Glavno žensko vlogo igra g. Silova. Nastopijo pa še g. Tenčič, g. Celestin, g. Stepančičeva in drugi. Predstava začne ob 8.30 zvečer v dvorani D.K.D. pri Sv. Jakobu.

— Citalnica. Vaja za »Kontrolorja« nocoj ob 8.30. Vsi in točno!

— Kolaši, danes ob 20. uri pevka vaja. Pridite vsi in točno!

— Javna knjižnica šentjakobške »Citalnice« poskuša redno vsako nedeljo od 10—14 ure na stari policiji pri Sv. Jakobu. Kdor je prijatelj lepega čtiva, naj se brez odlašanja vpiše v knjižnico, kjer bo našel bogato zbirko vsakovrstnih knjig. Vpisnina znaša 1 liro in članarina 1 liro mesečno. Vodstvo knjižnice priporoča citateljem, naj se strogo drže pravil, kar je za dobro poslovanje knjižnice neobhodno potrebno. Tisti, ki niso vrtili izposojenih knjig v predpisanem roku, naj to nemudoma store, sicer bodo morali plačati globo. Poleg knjižnice pri Sv. Jakobu posluje tudi podružnica v Rocolu, in sicer v poslopu tamosnjega gospodarskega društva. Ta knjižnica, ki je tudi dobro preškrbljena s raznovrstnim čitlivo, je odprta za občinstvo vsako nedeljo od 10—12 ure dopoldne.

— M. D. »Zarja«. Danes točno ob 20. sestanke članov s predavanjem. Prosim, da se člani udeležijo polnočnemu. — Odbor.

— Jutri ob 20. vaje dramatičnega odseka. Prosim, da se igralci udeležijo točno in polnočestveno. — Načelnik.

SPORT

Veslarski klub »Sirena«

Želja, ki je tako dolgo tlela v naših srcih, se je uresničila. Tudi mi se bomo uveljavljali na našem morju. Malo pred novim letom se je namreč ustanovil veslarski klub, ki si je nadel značilno ime »Sirena«. Ni to morda samo poizkus, kakor smo jih imeli že v prejšnjih letih, in ki nosi že od rojstva sem v sebi kak zgodnje smrti. »Sirena« se je ustanovila na trdnih temeljih dobre volje in vztrajnosti in postavljeni so v kratki dobi od njenega postanka dalje že močni temeljni zidovi za uspešno in trajno delovanje. Odbor se je z vso vnemo lotil pripravljalnega dela in sedaj, ko se bliža sezona veslarskega sporta, je najtežje delo že premagano. Klub dejansko obstoji in bo začel v najkrajšem času s svojim prvim delom, s sportom na morju. Ravno kar razpošilja klub svoja vabila za pristop in klic »Sirena« odmeva vsenaokrog po vsem mestu. Kdo se hoče, kdo se more upirati njenemu klicu? In če se kdo sedaj že obotavlja, v kratkem bo tudi njega »Sirena« omamila s svojim delom in pritegnila v svoje mreže.

Saj je njen klic tako sladak, saj nam obljublja vse, kar si srce lahko želi. Vabi nas tja na lepo modro gladino, tja v čisti morski zrak, tja na zlato sonce. Sonce, morje in zrak! Vse nam nudi, in Ti se nočeš odzvati! Vabi te v lahki čolnček, ki boš z njim plaval po sinjem morju, vabi te, da se giblješ v prijetnem zraku in solncu in da okrepaš svoje telo. Vabi te v prijetno družbo bratov in sester! In še se hočeš upirati njenemu klicu?

Izmed vseh panog sporta je gotovo veslarsko eno najlepših in gotovo najmanj surovih. Tu ne more priti do takih neprijetnih in odurnih pojavov, kakor na pr. pri nogometu. Čisto je vse, kakor morje, sonce in zrak okoli Tebe. In skoro noben drugi sport ne razvija tako lepo harmonično vseh delov telesa kakor veslarsko. Razen tega pa se vzgaja volja in vztrajnost. Učiš se pokoravati volji poveljnika in tako podrejati svojo voljo skupnemu cilju in skupni svrhi. Ko je pa tvoje telo prijetno utrjeno, najde zopet sveže moči v kristalno čisti vodi, ki te obdaja od vseh strani.

In kak užitek nudi tudi tekma z lastnimi brati in morda tudi s člani drugih društev. Tu se ne more razvijati ono sovražno razpoloženje, ki spreminja druge panoge sporta.

Mladina, tebi velja predvsem klic »Sirena«. Tu, na morju, na lahkem čolnčku, na solncu, na zraku, na vodi je tvoje mesto.

Toda tudi tebe, ki misliš, da se ne moreš več meriti z mladino, tudi tebe kliče »Sirena« v svojo sredo. Tudi ti boš našel pri njej svoje veselje in zadoščenje. Z mladino se boš v prosti naravi zopet pomladil tudi ti.

»Sirena« kliče. Kdo se ji bo upiral?

Na povabilo S. D. »Adria« nas obične za velikonočne praznike družina hazene »Tlesnokulturnega društva« iz Ljubljane, ki slovi daleč na okoli kot najmočnejše žensko društvo za gojitev sporta sploh. Naše dasiravno čvrste hazenašice ne bodo morda niti od daleč kos tako močni družini, a napele bodo gotovo vse svoje moči, da častno nastopijo. Da pokažemo gostinjam našo hvaležnost za obisk, zlasti ker je to prva mednarodna tekma, pridite vsi ki ljubite sport na igrišče SDA v ul. Calvola.

URADNO POROČILO T. K. ZA KUPO GOSP. POVHA

Izidi tekem 5. t. m.
Skupina B: Adria I. - M.D.P. - Trst 4:1
Sparta - M.D.P. - Optine 2:5.
Opomba: Izidi so končno veljavno odobreni.

Klasifikacija:					
SKUPINA A:					
Društvo	Takme	Dobitke	Nedolžne	Zgubljen	Točke
Obzor	3	3	—	—	6
Jadrin	3	1	1	1	3
Adria II	3	1	1	2	2
SKUPINA B:					
Adria I	3	3	—	—	6
M.D.P. Opt.	3	2	—	1	4
M.D.P. Trst	3	1	—	2	2
Sparta	3	—	—	3	—

Revanšne tekme pričnejo dne 19. t. m. in se pravočasno objavi. Vsa društva, ki nimajo lastnega igrišča, naj dopolnijo do 14. t. m. na podpisano T. K. v D.K.D. pri Sv. Jakobu primerno izjavo, kje mislijo igrati svoje revanšne tekme, ker drugače se jim uradno določi igrišče S. D. »Adria«.

Za T. K. — Drago Smerdel.

— K nedeljskemu gostovanju celjskega športnega kluba v Gorici. Z veliko reklamo naznanja tukaj »Pro Gorizia« nogometno tekmo s »Slovenskim športnim klubom Celje«, ki gostuje za veliko noč in velikonočni pondeljek v Gorici. Zavedajoč se dobrega in kasa, vabi tukajšnji klub jako rado slovenske klube v Gorico, ker ve, da obiskuje slične tekme prav rada vsa slovenska okolica. Nisem proti takim gostovanjem, če bi goriški klub vabil sebi enako moštvo, žal pa vabi le ona moštva, katere malo stanejo in so obenem tudi šibkejša. Že za božič je bila razočarana goriška publika o priliki gostovanja ljubljanskega »Primorja«. Mnogoštevilne mastne opazke so glasno potrjevale nezadovoljnost gledalcev nad nezmožnostjo »Primorja«.

Če se soti po prvenstvenih tekmah v Sloveniji, je »Celje« jako šibko moštvo, katero podleže Goričanom brez dvoma z veliko diferenco golov. Vprašal bi »Nogometni podsavez« in Ljubljani, zakaj dovoljuje nogometne internacionalne tekme tako šibkim moštvom in še to preko državnih mej? Ali naj slična moštva zastopajo jugosl. nogomet v tujini? Ni dovolj, da nobeno prvorazredno moštvo noče igrati z jugosl. klubi radi porazov, ki so jih doživeli zagrebški klubi v Turinu in Milanu! Jako laskavo se je tozadevno izrazila »Gazzetta dello Sport« pred par meseci, ko se je imela vršiti tekma jugosl. reprezentance z južnoitalijansko reprezentanco. Toliko na znanje občinstvu, da ne bo po rezultatih preveč iznenađeno in razočarano. Sportnik.

SPORT V NAŠI JAVNOSTI

Kdor zasleduje danes naše časopise in jih primerja z onimi iz leta 1920 in 1921 — od prejšnjih let niti ne govorim — ko je obstojalo za Trst in tržaško okolico edino Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« (prekriženo v današnje športno društvo »Adria«), ki je gojilo le dve panogi sporta, kolesarstvo in lahko atletiko, bo opazil, da so naši časopisi dali prostor sportu že na uvodnem mestu, medtem ko je bila prej — skoro bi rečel beseda sport neznana in tuja naši javnosti. Spominjam se, kako se v letu 1921, ko je »Balkan« priredil prvenstveno tekmo za Julijsko Krajino, ni v svrhu reklame rabila še beseda sport, ampak le kolesarska tekma. Slovane v teh krajih so skoraj gotovo dovedle današnje razmere do tega, da smo se začeli zanimati za sport in se s tem uveljaviti tudi na tem polju. Vsekar je to za nas razveseljivo, da čitatelj z enakim zanimanjem sledi poročilom o sportu kot političnim, kulturnim in dnevnim novicam. Razveseljivo je tudi dejstvo, da naša mladina ne poseja več v toliki meri gostiln, ker svoj prosti čas porabi pri sportu.

Ta razmah opazujemo vsepovsod; v mestu samem, okolič kakor tudi po deželi se ustanavljajo razni klubi za razne panoge sporta, kljub temu da imamo največje oviro v pomanjkanju potrebnih sredstev in primernih prostorov. Toda cilj, ki je vsem organizatorjem sporta pred očmi, jim daje dovolj vztrajnosti, da skušajo doseči vsaj delne uspehe svojih ljubov, ne štedeč sredstev, s katerimi bi se dosegli zamisljeni cilji. Mi živimo sedaj v nekem sportnem vrvenju brez določene smeri, kar se ni prej predvidevalo. Žalibog se mi Slovane zlasti v teh krajih ne smemo še smatrati, da smo že na višku sportne naobrazbe, ker nismo prišli še niti do pravega umevanja pomena sporta, kakor so na primer Nemci, ki uvajajo z zakonom skoro obligatno sportno vezbanje za vsakega državljanca; ustanovljajo sportne visoke šole, sportne prostore in izdajajo ogromne subvencije za podporo sporta.

Posebno važnost polagajo na mladino, ki se vzgaja v sportnem duhu enako kakor v matematični in fiziki. Druge države zavzemljejo isto stališče za gojitev sporta, ki tvori danes v vseh zapadnih državah že del javnih državnih nalog, ter ima mestoma celo zastopstvo v vladi. Niti premagana Avstrija se ne plaži izdajati ogromne svote za povzdigo sporta potom zato ustanovitvenih šol. Koliko pa izdajajo za sport Amerika, Anglija, Francija, Švedska in tudi Italija ne zaostaja za drugimi državami v tem pogledu. Mi pa nimamo podpore od nobene strani, kakor le male pripevke od rodoljubov, pri čemer pa skoro ne odgovarja ta pripevek niti za malenkostne stroške, ki jih zahteva sport od naših klubov.

Naši kritiki, naj bo po kavarnah ali v časopisih, se spodbujajo ob posameznike, ki so včlanjeni pri naših sportnih klubih, ker niso morda najboljše naši narodnjaki, ampak so se zatekli k nam radi enega ali drugega vzroka, ker je njim pri nas ugodnejše kakor pri svojih sorodjaki ali jezikovno sorodnih klubih. Ti kritiki po mojem mnenju nimajo prav v vseh slučajih. Seveda, naši odbori morajo pa skrbeti zato, da se bodo ti naši sodelavci zavedali, kje so včlanjeni in da nas morajo oni spoštovati kakor mi njih spoštujemo.

Da se ne bo morda po nepotrebnem vprašalo, zakaj nam je tega treba, odgovorjam, da vsled tega, ker še nismo mi na visoki sportne naobrazbe kakor so drugi narodi. Zato moramo, ako hočemo dospeti do zaželjenega

cilja, posnemati spretnost, ker teorija velja do gotove meje, potem se ustavi in tako ostane vedno na istem mestu in tem pogledu. Bodimo skromni, nadaljujmo svojo začrtano pot po svojih skromnih močeh in kolikor nam razmere dopuščajo ter ne bodimo preveč zabavljivi in zabavljeni eden proti drugemu, kakor tudi ne prekrivaj, ker se nam lahko mahoma pokvari dihalnik. Potem se bomo smeli samo gledati eden drugega, ne da bi si mogli pomagati eden drugemu. Osrednje vodstvo Športnega Udruga žakajo še velike naloge, z vztrajnostjo in disciplino od ene in druge strani se bo vse uredilo, da se bomo smeli primerjati tudi na sportnem polju z drugimi narodi.

A. Podbršček.

Prip. ur. Ta članek je prejel uredništvo prej nego je bil priobčen članek g. Alberta Koruze in zato se nima smatrati kot odgovor nanj.

Iz tržaškega življenja

— Novaren padec delavca. 21-letni podajaj Josip Brezovec, stanujoč v Rocolu št. 665, je včeraj zjutraj prenašal v neki hiši, ki jo gradijo na trgu Garibaldi in kjer je bil zaposlen, težak tram. Nesreča je hotela, da se je mladencu spodrsnilo; padel je tako nesrečno, da si je zlom ilidno nogo v gležnju. Nesrečni mladenci je dobil prvo pomoč od zdravnikar rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

— Nesrečni korak. Ko se je 31-letna zasebnica Alda Donagio, stanujoča v ul. S. Pellico št. 8, sinoči okoli 19. ure vračala iz crkve sv. Antona, se je pri vratih spotaknila in padla. Pri tem si je zlomila levo nogo. Navzočni ljudje so poklicali na pomoč zdravnikar rešilne postaje, ki je dal Donagiovo prepeljati v mestno bolnišnico. Ležati bo morala kake štiri tedne.

— Arctacija zlikovca. Predvčerajšnjim je bil aretiran 46-letni Fran Kandus, ki je osumljen, da je dne 23. pr. m. udril v družbi drugih zlikovcev v trgovino Ferruccio Bidoli v ulici Settefontane št. 1, kjer je bila ob tej priliki ukradena večja količina raznega blaga v vrednosti kakih 15.000 fr.

Porotno sodišče

Morilec lastne žene obsojen na deset let zapora.

Včeraj se je končala razprava proti 28-letnemu železničarju Lukij Priore, rodom iz kraja Messanie v južni Italiji, ki je obdolžen, da je dne 16. februarja l. 1923. ob krutih okolščinah umoril v bližini vasi Palče pri St. Petru na Krasu lastno ženo Antonijo.

Priore se je pred leti, ko je bil še vojak, dodelen nekemu oddelku v St. Petru, seznanil s kmetijskim dekletom, Antonijo Žužek iz Palčeja, v katero se je zaljubil in jo pozneje ko je dovršil vojaško službo, tudi poročil. Mlada žena je ostala nekaj časa v rojstni vasi, pozneje pa, ko je Priore dobil stalno službo pri železnici, je prišla stanovat k njemu v Trst. Njuna zakonska sreča ni trajala dolgo. Priore se je kmalu zaljubil v neko drugo žensko in tedaj se je njegova ljubezna do soproge ohladila; sčasoma je prišel ženo mrziti in končno se je hotel tudi sodnim potom ločiti od nje, v kar pa žena ni privolila. Ker pa je bilo skupno življenje z možem nezno, se je vrnila s svojo hčerko v rojstno vas s pogojem, da jo bo mož tekem začasne ločitve gmojno podpiral. Priore je kmalu potem stopil v divji zakon z ljubimko, 26-letno Angelino Ortolani, ki mu je povila otroka. Mož se je čutil

srečnega v novem ljubezenskem razmerju, toda njegovo srečo je kalilo dejstvo, da se ni mogel poročiti z ljubimko, ker mu je bila prvi žena na poti.

Dne 20. februarja 1923. so ljudje našli Antonijo Žužekovo mrtvo v nekem gozdu pri Palčju. Ker je imela okrog vratu raniko, se je prvotno domnevalo, da je ženska izvršila samomor. Toda, ker je kmalu potem pričela krožiti govorica, da je bila Žužkova umerjena od lasnega moša, je dalo varnostno obvestilo truplo izkopati. Sodna komisija je po natančnem ogledu trupla ugotovila, da ne gre za samomor; Žužkova je bila zadavljena, kajti poleg tega je bila maroga, ki jo je pustila vrv na vratu, vodovarna in ne poševna, kakor pri obsečenju. Na podlagi teh in drugih ugotovitev je prišla oblastvena komisija do zaključka, da je morilec tisti, ki je bila napadena iznenada, s kolenom k tlom ter jo davil najprej z golimi rokami, potem z vrvi, ki jo je očitno s tem namenom prinesel s seboj.

Nadaljne poizvedbe so privedle do aretacije Priore, kajti edino on je imel važne razloge, da se je iznebil ženske, ki mu je bila zelo na poti. Proti njemu je pričala tudi okolščina, da so ga dne 16. februarja, na dan ko je bil izvršen umor, ljudje videli odpotovati z Žužkovo po železnici v St. Peter. Ko je bilo najdeno truplo njegove žene, se je Priore hlinil zelo potrpega, dasi ga prej ni čisto nič skrbelo, kaj se je zgodilo z njegovo ženo, o kateri ni bilo več dni nikačnega sledu.

Pri razpravi, ki je trajala celih osem dni, se je Priore zelo nerodno zagovarjal; tajil je dokazana dejstva, je trdovratno vztrajal pri trditvi, da je nedolžen. Priče, ki jih je bilo zaslišanih okoli 60, so pričale obteževalno zanj; poseben vtis so napravile izjave nekaterih železničarjev, o katerih je obtoženo trdil, da so ga dne 16. in 17. februarja videli v baru »Modena«, kar so pa priče brez izjeme odločno zanikale. Naravnost porazne za obtoženca pa so bile izjave sodnih izvedencev, ki so v polnem obsegu potrdili prvotni sklep sodne komisije, da je bila Žužkova zadavljena. Pokazali so tudi kos kože z vrata umorjenke, na kateri so se se različno poznali odtisi prstov in temnovišnje maroga, ki jo je pustila vrv.

Državni pravdnik je v učinkovitem govoru orisal grozoto zločina, ki ga je »brezdomno izvršil Priore, ki je že prej ponovno grozil ženi, da jo bo obesil. Zločin je bil dobro premišljen v vseh podrobnostih, kar dokazuje tudi dejstvo, da Priore usodnega dne celo ni pozabil vzeti s seboj vrv, ki jo je zadržal žrtvi okrog vratu, da bi s tem spravil oblastva na krivo domnevo, da si je njegova žena sama vzela življenje. Uvažujoč vse te obteževalne okolščine, je državni pravdnik zahteval, da se obtoženca kaznuje z dosmrtno ječo.

Branitelja odvetnika Zennaro in Berton, sta z raznimi podrobnimi izjavami skušala zmanjšati krivdo obtoženca, predvsem sta poudarjala, da navsezadnje vendarle obstoja sum, je li Priore res izvršil zločin, ki ga dolžijo.

Po daljšem posvetoivanju so porotniki potrdili vprašanja o krivdi obtoženca, zanikali pa so vprašanja glede premišljenega umora.

Razsoda

Na podlagi tega pravoreka je bil Priore obsojen na 10 let zapor, a na začasno izgubo javnih pravic in na poravnavo sodnih stroškov in odškodnine prizadeti stranki.

Občinstvo, ki je v velikem številu prisostvovalo razpravi, je sprejelo razmeroma zelo milo razsodo in z vidnim nezadovoljstvom. Čuli so se tudi protestni klici.

Vesti z Goriškega

Opozorilo osemu našemu ljudstvu!

Vse polno ljudi napravljajo predpisane prijave za revizijo in druge vrste terjatev napram Avstriji. Kot je navadno slučaj pri velikem številu sestavljencev prošnji, vlog na oblasti, se dobi: mogoče kateri med njimi, ki hkratiščajo brezsrčno naše ubogo ljudstvo in zahtevajo neprimerno visoko plačilo za izvršitev čisto navadnih prijav. Pristojno nadi tega vsakega našega človeka, da prijavi take služaje z navadno ome in imena dotičnega političnemu tajništvu v Gorici, Via Carducci št. 7, I, da jih objavi v imeni v našem časopisu.

Dodatek k seznamu onih gg., ki sestavljajo prijave: Vrtbojci Gorjan, Jurist; Zatočniki: tajnik Zadrage vojnih oškodovancev; Bukovina, Volčjadraga in St. Peter; Bajt Josip; Mirena, Gabrije in Orebovci; Pavletič Ivo.

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV

— Nesramen napad na tajnika »Zveze prosvetnih društev« g. Zorika Jelinčiča in njegovega prijatelja je priobčil »Mali list« v svoji številki od 3. aprila pod naslovom: Iz Komna. Skušal je oblatiti njuni osebi in njuno prosvetno delovanje s trditvijo, da sta se vozila v luksuznem avtomobilu neke tržaške laške banke in ča sta se hvalila, koliko da dohivata, in da imata vsaki tedaj štirikrat avtomobil na razpolago. Podpisano društvo »Zveze prosvetnih društev« ugotavlja, da je to prostaka laž »Malega lista«, kateri s tako nesramno gonjo »obnavlja« duševno našo deželo. Vsi prebivalci kraških vasi, katere sta obiskala, so se lahko na svoje oči prepričali, da sta se vozila s tistim luksuznim avtomobilom, ki ta ga prinesla je s seboj na ta svet. Naš tajnik ne dobi plač: od nikake banke in nikakega drugega kapitalista. Njegovi dohodki so neprimeren skromnejši kakor dohodki takozvanih krščansko-socialnih kulturnih delavcev, ki so za svoje malo delo plačani kakor ministri in ki skrivajo luksuzni avtomobil v gozdiču pred vasio, v vas pa pripisujejo kakor ubogi romarčki. — Gorica, dne 7. aprila 1923.

Vodstvo »Zveze prosvetnih društev«

— Iz Vrtboja. Največja sportna zanimivost letošnjega leta bo pač prva letošnja dirka športnega kluba »Jadrin« v Vrtboji. Za nogometne tekme skrbijo neštevilni sportniki, nogometni klubi vsako nedeljo stvar drugače, toda za kolesarske tekme stoji stvar drugače. »Jadrin« je edini klub na Goriškem, ki se vztrajno in sistematično razvija na tem polju. Eden najboljših slovenskih dirkačev, g. Gorkič, v njegovem krogu dokazuje dovolj jasno izrečeno trditve. V sedanjih cvetoči dobi sporta bo zato ta dirka gotovo pomenila dogodek, zlasti pri naš Goriščanih, kjer sport še daleč ni dospel še niti do približno dovolj visoke stopnje razvoja.

Okoli pol treh popoldne je pričakovati, da začne dirkači startati na trgu v Vrtboji.

Druge dirke, ki se bodo vršile po končani kolesarski dirki na vrtu gostilne g. Saunika,

bodo nudile tudi razvajezenim humoristom obito smeha in za sportnike napetih prizorov. Bodisi »polževa dirka« (polževe dirke so pri nas pogosto označa splošnega javnega življenja), nič manj tekma zvezani

bela vrana in opera „V vodnjaku“ med njimi izjema!

Odboru, ki je vse storil, da more nuditi z rečenimi priveditvami nekaj popolnega in zato res krasnega, prihajajo od vseh strani povpraševanja in naročila za vstopnice, katerih lepo število je že razprodano, oziroma rezervirano.

Ne zamudite torej redke prilike in o-skrbite si vstopnice še pravočasno v pred-prodaji v „Narodni knjigarni“ v Carducci-jevi (gospodski) ulici; to tudi radi navala, ki se ga je vsakakor bati pri blagajni.

Radi obsega zanimanja za stvar je druš-tvo smatralo to pot za nepotrebno raz-pošiljati vabila posameznikom, ki naj to upoštevajo in opreoste.

V prireditveni dvorani bodo na galeriji postavljene tribune, da bo mogel vsakdo videti na oder, kar je bilo do sedaj nemo-góče ob ogromni udeležbi, kakršno je pričakovati z vso gotovostjo za predstojeci prireditvi.

Kljub sicer razmeroma sila visokim stroškom, ki jih povzroči društvu polnošte-vilen orkester (32 igralcev) in nabava kostumov (posebno prikojenih oblek) za nastopajoči mešani pevski zbor, je druš-tveni odbor, da more nuditi vsakomur možnost udeležbe, določil prav nizke cene, ki so sledeče: Sedeži I. vrste 12 lir; se-deži II. vrste 9 lir; sedeži III. vrste 6 lir; stojska 4 lire. Sedeže na balkonu je pri-števati deloma II. in deloma III. vrsti.

Prireditvi sta v spretnih in gotovih ro-kah gg. pevovodje Komela, kapelnika Lipicerja in režiserja C. Bratuža.

Opera konča v pondeljek vsekaror pred 18. uro, tako da bodo imeli udele-ženci z dežele možnost vračati se z ve-černimi vlaki.

Slavno občinstvo se opozarja, da pri-re-ditvi se začne točno ob navedenih urah, kajti orkester ne čaka. Kdor bi prišel po-zneje, dobí vrata zaprta.

— Renče. (Zahvala). Učiteljstvo remške ljudske šole si šteje v prijetno dolžnost, da se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli na katerikoli način, da je šol-ska veselica dne 25. m. tako lepo uspela. Posebno zahvalo smo dolžni našemu vrlenu društvu „Svoboda“ pa prepuštevati dvorane, g. Marti Motzčičevi in drugim za šivanje ko-stumov, g. Vižintinovi za nebroj uslug ter g. Štepančiču (Tutu) za otrokom-igralcem daro-vane pomaranče.

— Iz Vrtojbe. Prve dni t. m. je dobil taj-niško diplomu (patento) naš ugledni rojak in domačin g. France Gorjše, bivši deželni uradnik. Naše najiskrenejše čestitke!

— Iz Šmarji pri Ajdovščini. — Na naslov poštnega ravnateljstva. — Neurejene pošne zveze naše občine s Stanjelom so že dlje časa predmet razpravljanj in tudi sklepov v našem občinskem svetu. Ves poštni promet naše ob-čine, ki šteje preko 1200 prebivalcev, obavlja trikrat na teden dvajsetleten deček, ki pri-naša iz Stanjela po enourni samotni poti. Ka-ko gorostasna je ta uredba, če pomislimo, da ima sama naša konsumna zadruga čez trinaest tisoč lir mesečnega prometa. Kako naj zaupa-mo tolike svote otroku?

Nujno je potrebno, da poštno ravnateljstvo temu nemudoma odpovrne ter nastavi odras-lega poštnega slá, ki bi prinašal pošto vsaki dan. Potrebno je to že radi točnega poslova-nja naših uradov, — sicer prihajajo uradni spisi pozno, da jih čisto ni mogoče izvršiti v predpisanim roku. Ni manjše škode ne trpi naša konsumna zadruga, ki mora vedno še posebej pošiljati ljudi na postajo v Stanjel, ko ima prejeti kako blago, kar mora sicer plače-vati visoke pristojbine radi zadrževanja želez-niških vozov na progi. Pričakovati je, da bo poštno ravnateljstvo nemudoma odpomoglo temu nedostatku — kajti poštnega prometa je več kot marsikje drugod, kjer imajo redno vsakodnevno pošto. — Občinar.

— Opatje selo. — Zaspano, kot malokje ži-votirimo v naši vasi. Na županstvu komisar-juje g. Spangher Mario, ki ne razume ne ene besedice slovenski. Pravtako g. občinski taj-nik. Čast sicer njemu, ker je na mestu, ter gre ljudem na roko — toda le potem tolmača.

Da imamo komisarija, se imamo zahvaliti brezglavi zaletelosti naših „komunistov“, ki so ob občinskih volitvah pod imenom „kmeč-ko-delavske zveze“ dosegli večino v občins-kem svetu. Z otročjo svojeglavostjo so one-mogóčili pri najmanj štirih občinskih sejah vsak sklep — nakar je sledil razpust. Po za-slugi g. komunistov seveda vsi občani sedaj plačujemo komisarija. Komunisti imajo vsaj veselje in tolažbo v sladkih sanjah kako bo ta-krat, ko bo „revolucionar“ pomedel vse, kar sedaj stoji po konci. Mi, žal teh blestečih sanj ne moremo souživati.

Pred časom smo imeli pri nas občinskega tajnika - Slovenca, ki je vse sam opravil za gotovo plačo. Danes imamo kot občinskega

tajnika Italijana, ki ne razume nič slovenski — a poleg njega plačujemo še asistenta, ki večidel posluje le kot — tolmač. Zaradi raz-narodovanih ciljev gotovih organov trpimo davkoplačevalci.

Naše „Bratno in pevsko društvo „Kras“ id-lično dremlje. Občani — društveniki se ne brigajo za nič, niti da bi sami storili svojo dol-žnost k tej naši tako važni javni stvari, niti da bi uvedli doraščajočo mladino, ki propada po gostinjah, — v društveno življenje. Obči-narji! — dobro bi bilo, da se ozremo malo okrog sebe in pogledamo, kako drugi delajo! Davkoplačevalci.

— Komen. V preračun mladosti — še ne 29 let star nas je zapustil pololažen s popotnico umirajočih naš zvesti prijatelj Strnad Janko. Pogreb blagopojniška se je vršil dne 3. t. m. ob asistenci treh duhovnikov. Špalir pri krsti in ob venci so tvorili vsi tukajšnji mlajši mo-že. Na zadnji poti so spremlili pokojnika vsi prijatelji in ožji znanci. Žalujóči obitelji naše sožalje.

— Na velikonočni pondeljek bo imela tukajš-nja mladina veselico, z igró „Stari grehi.“ Obširnejši program v prihodnji številki.

— Komenski fantje, možni in g. ca Jožka Godnják so se zbrali na 24. III. ter so se podali na travnike in njive cepiti sadna drevesa. Žal, da je bila udeležba razmiromajhna; pač pa so udeležniki vsi agili kmetovalci. Cepilo se je vsakovrstno drevje.

— Planina. „Prosvetno izobraževalno druš-tvo“ na Planini pri Vipavi priredi dne 13. aprila 1925 t. j. na Velikonočni pondeljek v prostorih g. Fortunata Marc, na Planini (Gore-njvas) št. 90 veselico. Začetek ob 3. uri po-poldne. Spored: 1. „Camicia rossa“ canto na-zionale italiano. „Una volta“, canto popolare friulano. 2. Simon Gregorčič: „Zivljenje ni praznik“ deklamacija. 3. France Ferjantčič: „Šesti venček narodnih pesmi“ poje doglasni ženski zbor. 4. Anton Medved: „Stari in mla-di“ ljudska igrá v IV. dej. 5. A. Vouk: „Trije snubci“ šaljivi prizor v 3 slikah.

Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 L, II. vrste L 3, Stojske L 2, Otroci od 10—14 L 1. Predplačila za nabavo novega društvenega odra se hvalježno sprejmejo. Veselica se vrši ob vsakem vremenu, na dvorišču ali pa v dvo-rani. Izletniki, dobe v dobroznani gostilni g. Andreja Trbižan v neposredni bližini veselice svoja želočadna pokrepla.

K obilni udeležbi vabi: — Odbor.

Iz tržaške pokrajine

— Sežana. „Prosvetno gasilno društvo“ naznanja cenjenemu občinstvu, da otvori v kratkem svojo knjižnico.

Zato prosí društvo vse tiste, ki imajo še do-ma knjige iz prejšnje občinske knjižnice, da bi jih čimprej izročili društvu. Knjige se sprej-majo vsako nedeljo od 11. ure do poldan v društveni čitalnici. (Smučova hiša).

Društvo si je nadelo tudi letos nalogo, Gđa prirediti v mesecu avgustu vrtno veselico v čim večjem obsegu.

— Iz Koprive na Krasu. Pevsko in bralno društvo „Zarja“ naznanja, da se ne bo vršila pomladanska veselica, (tako je bilo javljeno, v 55. št. Edinosti in v 10. št. „Novica“, na ve-likonočni pondeljek radi nepričakovanih ovir. — Odbor.

Vesti iz Istre

— Dekani. V nedeljo dne 5. t. m. se je vršilo ob 1. uri popoldne pod okriljem tukajšnjega Mladinskega društva v dvorani gosp. župana Ivana Grizon predavanje „O živinorejstvu“, pre-daval je gosp. inž. Podgornik. Kljub slabemu vremenu se je predavanja udeležilo precejšnje število domačinov in celo nekaterih kmetov iz bližnje okolice.

Predavanje, ki je trajalo nad dve uri, je vzbudi-lo z ozirom na veliko važnost predmeta za našega kmeta med poslušalci veliko pozornost in razumevanje. Da so tako predavanja za na-šega kmeta-zivinorejca res velike važnosti, dokazuje dejstvo, da se je po končanem pre-davanju razvila občirna pravzapa. Gospod inž. Podgornik je vsakemu prav rade volje šel s poukom in navodili na roko. Po izrecnih žel-jah tukajšnjih kmetov bi bila predavanja o kmetijstvu in gospodarstvu zelo dobrodošla, pa tudi neobhodno potrebna.

Tem potom se „Mladinsko društvo Dekani“ toplo zahvaljuje gosp. predavatelju.

— Dekani. V pondeljek popoldne, dne 6. t. m. smo spremlili k večnemu počitku našega vaskega načelnika Antona Gregorčiča. Že zgo-daj pred določeno uro se je zbrala pred hišo žalosti velika množica ljudstva, ki je prihitela tudi iz bližnje okolice, da spremi pokojnega Antona na njegovi zadnji poti. Točno ob 6. uri se je razvrstil sprevod, v katerega so se uvrstili sinovi in hčere pokojnika, sorodniki in prijatelji ter šolska mladina z učiteljstvom, medtem ko je ob številnih venci, izmed ka-terih je bil eden poklonjen od vasčanov, in ob krsti, ki so jo častno nosili občinski svetovalci, tvoril špalir občinski zastop z gospodom županom Grizonom na čelu. Predno se je krsta dvignila iz hiše žalosti, je domači cerkveni pevski zbor odpel žalostinko, nato je po-grební sprevod krenil v cerkev in od tamkaj

na domače pokopališče. Pri odprtem grobu je blagumu Antonu domači pevski zbor zapel v zadnji pozdrav ganljivo žalostinko „Nad zvez-dami“.

Velika množica našega ljudstva, ki je spre-mljala k večnemu počitku našega nepozabnega Antona, je jasen dokaz, kako veliko ljubezen in spoštovanje je gojilo naše ljudstvo do svo-jeja dolgoletnega vaskega načelnika, ki je bil vsekakor pošteni in mož iz vrst onih sta-rih korenin, ki so neomajeni stebri našega na-roda. Bil je kot oče marsikateremu v zgled v vasi, znal je svoje otroke vzgojiti v narodnem oziru tako, da so dika in čast vsej vasi. Naj bo zemlja lahka blagumu pokojniku. — Narodni družini pokojnikovi pa neže najiskrenejše sožalje.

V počastje spomina nepozabnega Antona se je nabralo Lir 63.— za šolsko društvo. —

— Iz Prebenega pri Dolini. Naša mladina priredi na velikonočni pondeljek, 13. prilá pomladansko veselico s petjem in igró na dvo-rišču gosp. Jos. Bandi št. 1. Iz prijaznosti so-delejuje pevsko društvo „Zveza“ iz Ocizle. To je za našo vasio prvi javni nastop v večjem obsegu, zato pričakujemo tudi iz sosednih vasi obilno udeležbo. Spored: 1) Aljaž: „Zaostali pišči“, poje domači pevski zbor; 2) Aljaž: „Cer-kvica“, poje mešani zbor pev. društva „Zveze“ iz Ocizle. 3) Sattner: „Nazaj v planinski raj“, poje domači pevski zbor; 4) Aljaž: „Siroti“ poje mešani zbor pev. društva „Zveza“ iz Ocizle; 5) Vodopivec: „Vojski na poti“ poje moški zbor društva „Zveza“ iz Ocizle. 6) Štoka: „Moč uniforme“, šaljiva igrá.

Med posameznimi točkami bo svirala do-brozna godba iz Plavij. Začetek ob 4. uri popoldne!

Gospodarstvo.

Vojna odškodnina

Sporočilo prefektore — Najnovejša okro-žnica tržaške finančne intendantce — Navo-dila za prijave terjatev, ki jih je treba naznaniti prefekturi

Kakor so čitatelji zvedeli iz nedelj-skega članka dr. Wilfana, je posego fi-nančno ministrstvo v vprašanje terjatev napram Avstriji in Ogrski indirektno, in sicer s tem, da je naročilo tukajšnji pre-fekturi, naj razglasi posebno uradno izjavo. Ker jo je naš list omenjal od sedaj le indirektno, smatramo, da bo koristno, ako jo v informacijo naših oškodovancev ob-javimo danes v celoti. Ta izjava je bila objavljena v uradnem listu „Osservatore Triestino“ od 4. t. m. in se glasi: „V ravn-anje prizadetih sporoča tržaška prefektu-ra na podlagi primernih navodil, ki jih je prejela od finančnega ministrstva, to-le glede vprašanja avstrijskih rekvizicij in uporabljanja nedavnih tozadevnih določb: 1. V slučajih, kjer se je škoda za vojne dajatve (redne in izvenredne rekvizicije) likvidirala kot vojna škoda, se ne bo za-htevala povrnitev, ako je bila škoda že izplačana, in se bo izplačala, tudi če je bilo plačilo preklicano; to pa pod pogojem, da se predloži Avstriji ali Ogrski do dne 24. aprila 1925, prošnja, o kateri je beseda v čl. 3 črta c) italijansko-avstrijskega do-govora od 6. aprila 1922.

2. Naznanitev terjatev napram Avstriji ali Ogrski ne bo prejudicirala morebitne pristojajoče pravice do popolne povrnitve na podlagi udeležene besedila od dne 27. marca 1919, št. 426, in je torej vsak poseben pridržek v tem pogledu odveč.

3. Tistim, ki so bili oškodovani v rekvizicijam, ni treba predložiti pisemenih pro-senj za dobitev predumov na podlagi kr. odloka od 11. januarja 1925, št. 50. Zado-stovala bo njihova ustna izjava, ki jo lahko podajo v katerikoli dobi postopanja bodisi likvidacijskim uradom ali komisijam, ka-teri jim izdajo posebno potrdilo. S tem se očitno poenostavi vsa uredba, radi česar bodo oškodovancem prihranjeni raznovrstni stroški.

4. Navodila, ki jih je sporočilo finančno ministrstvo dne 20. marca finančnim in-tendantom glede uporabe omenjenega od-loka od 11. januarja 1925, gredo za tem, da se doseže v korist oškodovancev, da se bo postopalo po pravilni poti in da se jim ohranijo jamstva, ki jih predvideva ude-leženo besedilo od 27. marca 1919, št. 426, v kolikor gre za določevanje zneskov od-škodnin.

5. Predumi do 70% se bodo redno po-deljevali v slučajih, ki jih predvideva od-lok od 11. januarja 1925.

6. Finančno ministrstvo si pridržuje proučitev možnosti prikladnega ukrepa glede škode na stavbah, slično kakor za

oskodovalce, ki so se koristili z znanim odkolom od 6. julija 1923.

7. Osrednja komisija bo čim prej dolo-čila kriterije za označanje prave vojne škode in mešane škode z rekvizicijami.

Ministrstvo se zanaša na sodelovanje vseh pri prizadevanju vlade, katere je pokazala v mejah možnosti svojo skrb za interese prebivalstva.

Nova okrožnica finančne intendantce

Druga oblastvena izjava o tem zamo-tanem vprašanju v zadnjih dneh je nova okrožnica tržaške finančne intendantce, ki je bila objavljena v uradnem listu „Osser-vatore Triestino“ od 7. t. m. Okrožnica je tu pa tam nekoliko polemično pobarvana. V naslednjem podajamo najvažnejše od-stavke iz te okrožnice. V uvodu opozarja g. finančni intendant vse prizadete, da se rok do 24. aprila, ki je določen za predlo-žitve prošenj finančni intendantci (rekvizi-cije, dajatve v delu ali rečeh in vojaške nastanitve), ne bo podaljšal. Vseled tega je v interesu oškodovancev, da se podvi-zajo in predložijo svojo predpisano doku-mentirano prošnjo v gori omenjenem roku. Potem nadaljuje:

„Finančna uprava je vedno trdila, da se terjatve napram Avstriji in Ogrski za vojne dajatve (redne in izvenredne rekvizi-cije) ne smejo zamenjati z vojno odškod-nino, kakor jo ureja udeleženo besedilo od 27. marca 1919, št. 426. Vsekakor pa upošteva italijanska vlada dovršeno dej-stvo, in to tudi tedaj, če so bile terjatve, ki so jih imeli oškodovanci napram Avstriji in Ogrski za rekvizicije, na podlagi preširokogrudne razlage čl. 3 in 5. ome-njenega udeležene besedila — bodisi s končnoveljavnim ukrepom, t. j. s homolo-giranim konkordatom, ali s sklepom komi-sije — likvidirane kot vojna odškodnina. En sam pogoj stavi italijanska vlada: Ako gre za napovedi, ki so bile že plačane, mora oškodovanec predložiti do 24. aprila t. l. zahtevo svoje terjatve napram Avstriji ali Ogrski. V nasprotnem slučaju se bodo prejete odškodnine (za rekvizi-cije) iztirjale z iztirjalnim postopanjem, ki velja za direktne davke. Če pa gre za napovedi, glede katerih obstoji že končno-veljavna rešitev, a miso se bile izplačane, se bodo plačale pod pogojem, da priza-deti vložitjo do 24. aprila zahtevo glede svojih terjatev napram Avstriji ali Ogrski. Če gre končno za napovedi, glede katerih ni še končnoveljavne rešitve, ali pa za nove napovedi, je vlada pripravljena dati predjem v višini 70% svote, ki bo do-menjena ali določena.“

V nadaljevanju naglašá g. finančni in-tendant, da italijanski državljani iz starih pokrajin, ki so prebivali v novih pokrajinah, nimajo nikake pravice, ki bi izvirala iz pogodbe od 6. aprila 1922. Za take državljane je poskrbljeno v senzermski pogodbi sami, medtem ko ta pogodba ne upošteva terjatev bivših avstrijskih držav-ljanov, ki so postali italijanski državljani. Odloč ravno dogovor od 6. aprila 1922.

Končno posnemljivo dobesedno sledeča navodila:

„Finančni intendantci prihajajo še vedno prošnje za terjatve, ki se ne tičejo rekvizi-cij, dajatve v delu ali rečeh in vojaških nastanitve. Prosim županstva, naj opozo-rijo prizadete, da je intendantca kompetentna le za prošnje, ki se tičejo terjatev za rekvizicije, dajatve v delu ali rečeh ali za vojaške nastanitve. Prošnje za vse druge terjatve je treba predložiti pre-fekturi v Trstu ali Pulj.

Končno prosim, naj se prizadeti opozo-rijo, da se mora prošnji priložiti sprče-valo občine, da so imeli dne 3. novembra 1918. svoje bivališče v kaki občini, ki je

(Dalje na IV. strani)

Poslano*) NAZNANILO. Adria čevlji

Čevljarska Zadruga v Mirnu sporoča, da je založila svojo prodajalno v Gorici, Corso Verdi 32 ter komisijske založbe po deželi s početnimi čevlji in sandali.

V Gorški prodajalni je vedno največja izbira vseh vrst čevljev špicastih, ameri-kanskih in raznih drugih oblik, ter iz raz-nih vrst črne in barvne kože. Posebno je v tej prodajalni veliko vrst ličnih in tr-pežnih otročjih čevljev. Razprodano blago se dopolnjuje iz tovarne v Mirnu trikrat na teden, tako da so vedno vse številke velikosti posameznih vrst na razpolago. V zalogi ni nobenih zastaranih čevljev, am-pak samo svež izdelek.

Z ozirom na bodoče Velikonočne praz-nike je v prodajalni Čevljarske zadruge, Gorica Corso Verdi 32 pomnožena izbira čevljev ter je ta prodajalna založena z no-vimi tipi čevljev za vsak stan in starost. Cenjene odjemalce vabimo, da si pred nakupom čevljev ogledajo naše zalogo čevljev, posebno zalogo v naši Gorški pro-dajalni.

ČEVLJARSKA ZADRUGA V MIRNU.

*) Za šlanku pod tem naslovom odgovarja ure-dništvo le toliko kolikor mu zakon velja.

Mali oglasi

MODISTKA SLOVENKA se priporoča ce-njenim damam v mestu in okolici. Gorica, Via Carducci 8, I 439

SLUŽKINJA dobi takoj službo v slovenski gostilni. Naslov pri upravitelstvu. 492

POZOR! Založna vina Via Ghega 8 (na dvo-rišču) prodaja prvovrstna vipavska bela in črna vina po konkurenčnih cenah. Pripo-roča se Josip Cink. 493

ZA VELIKONOČNE praznike. Nova zaloga istrskega vina v via Fabio Severo 64, blizu pivovarne Jutmann. Istrski refošk, prvovrsten po L 280, od 5 litrov naprej po do-govornih cenah. Mihael Berze. 490

ZDRAV in pošten stajerski mladenič, priden delavec, zaročen s pridnim in poštenim de-kletom, želim primerne službe pri dobri in mirni družini, najrajši v kaki vili. Poste-nostne zajamčena. Alojzij Kangler, vrtnar, Via Alice 1. 491

ZALOGA, prazna, se da v najem. Pojasnila v Via Udine 53, I, desno. 494

TOVARNA žganja v Dornbergu, Potok, pro-izvaja prosto žganje v prodajo na drobno in debelo. Ponudbe na Vodopivca, Potok št. 10. 489

HISICA, kmečka, 3 sobe, kuhinja, zemljišče in pohištvo prodam vsled odpotovanja za L 22000. Bar Piazza Oberdan, 488

DOBRODOČA pekarna se da v najem radi družinskih razmer. Naslov pri upravitelstvu. 463

SEMENA za vrt in njivo iz Erfurta ter trav-niška semena prodaja Just Ušaj, agronom, Gorica, Via Favetti 6. Sprejema tudi naro-čila za izvaljeno in neizvaljeno seme svil-o-prejk. 477

PRIZMATIČNE daljnogledne kupuje Hirsch Giusto, optik, Via Mazzini 36, Trst. 451

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razplogo. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Sla-vec. Via Giulia 29. 64

19-LETEN mladenič išče službe v trgovini z mešanim blagom v mestu ali na deželi. Razploga z dobrimi spricvali. Alojzij Spe-tič, Guardella - S. Giovanni 497. 486

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob težki, nenadomesljivi izgubi našega nepozabljene očeta, starega očeta in strica

Nemec Janeza

veleposelstnika in opekarnarja v Biljah

izražali resnično sočutje, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni pred. duhovščini, sorodnikom, prijateljem, pevcem, daroval-cem vencev in delavstvu, ki ga je spremlilo na njegovi zadnji poti.

BILJE, 6. aprila 1925.

Družina Nemec.

Na velikonočni pondeljek pop. in v torek zvečer v Gorici opera „V vodnjaku“

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

Signor baron, nekaj so vam prinesli, poglejte, — je vpil in izročil Pavlu Borisoviču zavoj.

— Meni? — se je ta začudil in odvil kos tem-nega sukna, ki mu ga je izročil mladi Italijan.

Začuden je videl, da je v zavoju velik zarjavel ključ starinske oblike, a na verižici je visela kovinska ploščica.

— Ključ grobnice Paola, grofa Di Montignoso, — Baron je prebledel.

— Kdo je to prinesel? — je vprašal v pretrganih besedah.

— Neki človek visoke postave, bil je podoben menihu. Sedel sem pri stopnišču in v temi ga nisem mogel videti dobro v obraz, ker je bil pokrit s ka-pučo, — je odgovoril Ricciotto.

(26)

V tem trenutku se je razlegel glas zvona in od-daljeno, neizrečno otožno petje.

— To je grda šala, ki presega mejo dopust-nosti! — je ježno vzkliznila Muranova.

Ker ni nič verjela, ni priznavala nikakih „nadna-ravnih“ pojavov.

— To je bedasta prevara, — je nevoljno prista-vila. Bogve če sploh eksistira grobnica tega legendar-nega grofa.

— Da, da, grobnica je; toda jaz ne vem natančno na katerem mestu, — je odgovoril Ricciotto, ki je bil bled kakor smrt od strahu.

Ne da bi izpregovoril besede, je baron vrgel na mizo sukno s ključem ter se obrnil, da gre s terase, toda Helena Aleksandrovna ga je pridržala.

— Ne bodi praznoveren kakor stare babe, Pavlik.

Jutri bomo preiskali to glupo zgodbo, a ti ne delaš tako zlovestnega obraza.

— Nisem praznoveren, teta, sem le truden in moji živci so uničeni. Končno pa me vznemirja vsi ti čudni pojavi. Moram se dobro naspiti in jutri bom zopet človek dvajsetega stoletja, — je odgovoril baron šaljivo, toda njegov hripavi glas in mračni pogled sta bila v protislovju z njegovo pretirano veselostjo.

Ko se je vrnil v svojo sobo, si je baron našli

uspalvalnih kapljic in legel. Ni hotel o ničemer raz-mišljati in kmalu je krepko zaspal.

Zjutraj pri zajtrku so govorili samo o tajinstve-nem ključu, in ko je Pavel Borisovič izpil kavo, ga je Lolo vlekla na teraso, da bi si tam dobro ogledali ključ.

— To bi bili lahko tudi brez mene napravili, — je rekel baron.

— Ne, ne, ključ je tvoj in mi smo čakali tvojega dovoljenja, da se ga smemo dotakniti in da uresničimo načrt, ki smo si ga napravili, — je odgovorila Lolo.

Pri pregledovanju ključa niso nič novega odkrili; toda kos sukna je bila stara meniška kapuča in tako obojena, da je bilo težko ugotoviti njeno barvo.

— Moj Bog, kako zanimivo in tajinstveno je vse to! — je vzkliznila Lolo. — Danes pojdemo iskat grobnico grofa Paola in, s tvojim privolenjem, jo odpremo s tem ključem. Gotovo je bil strašen zločinec, če seditmo po tem, da ga prikazen vedno zove. Naš izprehod bo prijeten; s seboj vzamemo brašno in pozajtrkovali bomo v razvalinah. Po dnevi ne bodo prikazni menihov pele in zvonile, — je dostavila Lolo s smehom.

— Dobro! Če so vsi za to, pojdemo iskat grobnico. Toda kako je najdemo? Ricciotto ne ve, kje leži, in jaz tudi ne, v ključu temu, da imam ključ do nje.

— Smo že poizvedeli vse potrebno, — je živahno izjavil Mišelj. Bernardino mi je povedal, da pozna pastir Giacomo vsak kamenček v razvalinah in tudi grobnico „prekletega“, ker njegov oče je v svoji mladosti videl tam strašne prikazni.

Samo Valerija se ni udeležila razgovora; bila je žalostna in njene oči so z bolesto bridkostjo lovile baronov pogled.

— Čuješ, Valja, prav nič mi ne ugaja. Bleda si, videti si trudna, jaz pa sem se tako nadejala, da se v tem prekrasnem podnebnju razcveteš kakor roža, — je pripomnila Larisa Arkadjevna.

— Vse pride, ko bo že nekaj časa tu preživela, — je rekla Muranova ter objela in poljubila deklico.

Čez pol ure je bila vsa

